

Ivan Fras*

TRANSKRIPCIJA LISTINE 1579, JANUAR 20., SREDIŠČE OB DRAVI

(listino hrani Pokrajinski arhiv Maribor, Zbirka listin, št. SI_PAM/0001_00441)

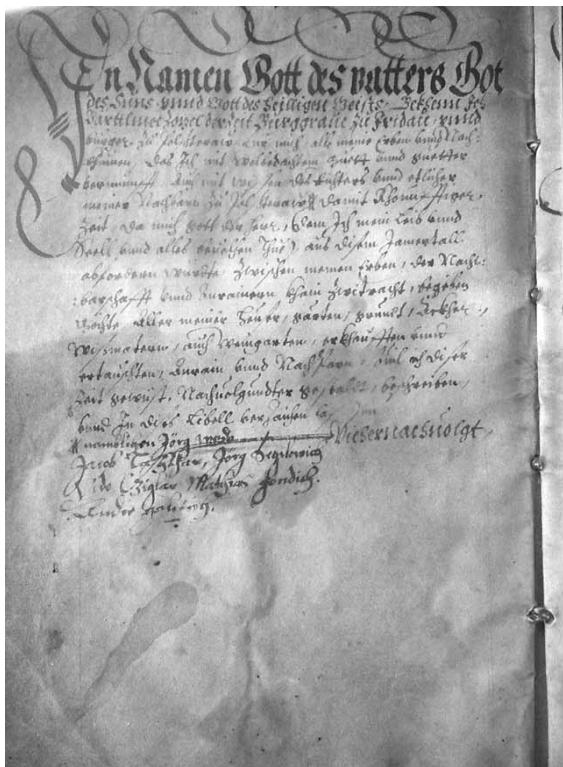
S transkripcijo iz nemške pisane gotice v slovenski jezik je podrobneje predstavljen rokopis, ki ga hrani Pokrajinski arhiv Maribor. Rokopis je bil na terenu verjetno najden s strani Mateja Slekovca ali Franca

Kovačiča ali pa ga je kateri od njiju, zaradi pomembnosti, izvzel iz arhiva trga Središče ob Dravi, ki ga deloma hrani Zgodovinski arhiv na Ptuj.

*Libell des Bärtlmeen
Zotzls Bürggräuen zü
Fridau Seiner Heiiser vnnd Gründt
Züe vnd Polsteraw geleet.
No: 21*

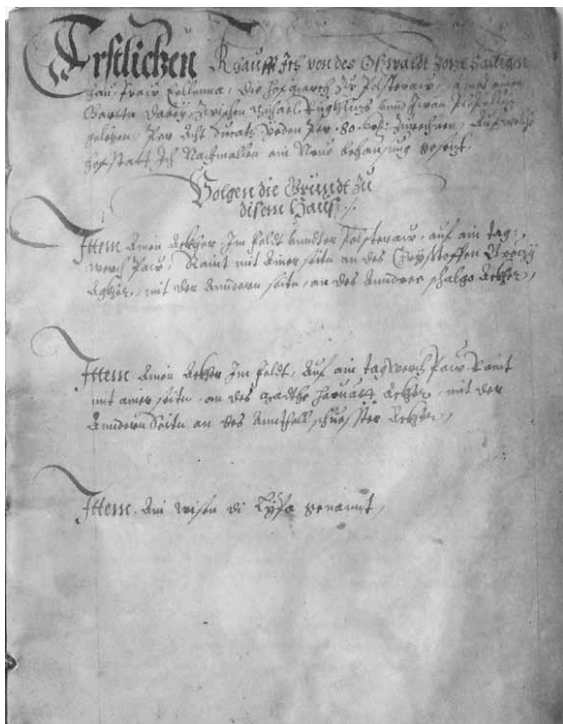
* Ivan Fras, profesor zgodovine, direktor Zgodovinskega arhiva Ptuj, Muzejski trg 1, 2250 Ptuj.

In Namen Gott des vatters Got

des Suns vnnnd des heilligen Geists. Bekhenn Ich
 Bärttme Zozel der Zeit Burggrau Zu Fridau, vnnnd
 burger Zu Polstraw, für mich, alle maine Erben vnnnd Nach:
 :khumen, das Ich mit wolbedachtem Muett vnnnd guetter
 vernunft, Auch mit Wissen des Richters vnnnd etlicher
 meiner Nachbarn Zu Polstraw xx Damit Khounfftiger
 Zeit, da mich Gott der Herr, dem Ich mein Leib vnnnd
 Seel vnnnd alles beuelhen Thue, aus disem Jamertall
 abfordern würdte, Zwischen meinen Erben, der Nachb:
 :barschafft vnnnd Anrainern khain Zwitracht, begeben
 Möchte, Aller meiner Heuser, garten, grundt, Aekher,
 Wismatern, auch Weingarten, erkhaufften vnnnd
 ertauschten, Anrain vnnnd Nachparn, souil ich diser
 Zeit gewüst, Nachuolgundter gestaldt, beschreiben,
 vnnnd In dises Libell verzaichen lassen.

xx nemblichen Jörg Weda Viehernachuoigt
 Jacob Taschkhar, Jörg Segilovich
 Vido Czigliar Mathias Gondich
 Andre Galerich

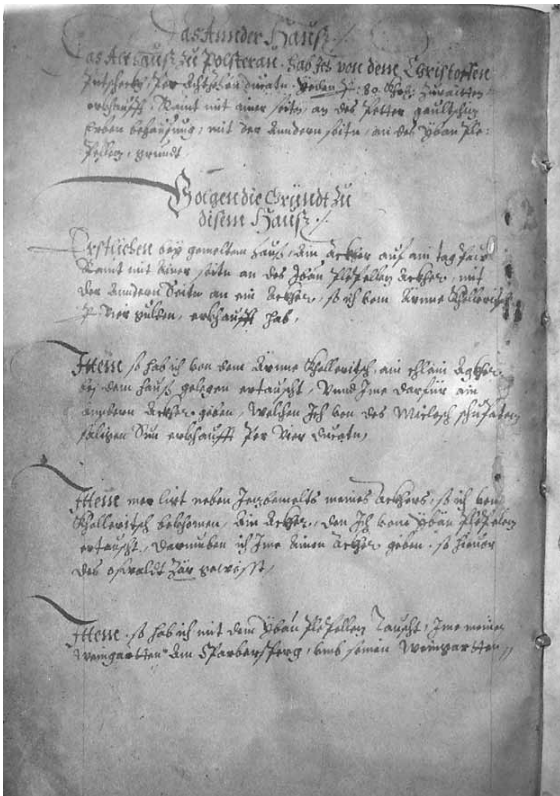

Erstlichen Khaufft Ich von des Oswaldt Zozl Sälligen
 Haussfraw Eellenna, die Hofmarch Zw Polsteraw, sambt ainen
 Garttn dabey, Zwischen Michael Vugkhlizs vnnnd Iwän Plepelliz
 gelegen, Per Acht Ducatn Yeden Per 80 kr(euzer):
 Zurechnen,
 Aufwelche Hofstatt Ich Nachmallen ain Neue behausung gestitzt.

Volgen die Grundt Zu Disem Haus
Item Ainen Ackher Im Feldt vnnnder Polsteraw, auf ain tag:
 :werch Paw, Raint mit Ainer seitrn an des Chrystoffen Grozy
 Agkher, mit der Anndern seitrn, an des Anndree schalgo Ackher,

Item Ainen Ackher Im Feldt, Auf ain Tagwerch Paw raint
 Mit ainer setn, an des Madthe Haruatt Ackher, mit der
 Anndern Seitrn an des Annthall schuester Ackher,

Item Ain Wisen di Lypa genannt,

Das Annder Haus

Das Alt haus Zu Polsterau hab Ich von dem Christoffen Pütscheckh, per Achtzehen Ducatn Yeden P: 80 Khr(euzer): Zuraitten:

erkhaufft, raint mit ainer Seitn an des Petter gaultschiz Erben behausung, mit Anndern seitn, an des Yban Ple: Pellez, grundt.

Volgen die Gründt Zu Disem Haus

Erstlichen bey gemelten Haus, Ain Ackher auf ain tag Paw Raint mit Ainer seitn an des Jban Plepellez Ackher, mit der Anndern Seitn an ein Ackher, so ich vom Ärnne Kholleritsch P(er) vier Gulden, erkhaufft hab.

Item so hab ich von dem Ärnne Kholleritsch, ain chlain Agkher bei dem haus gelegen ertauscht, vnnnd Ime dafür ain Anndern Ackher geben, Welchen Ich von des Miclosch schupatez saligen Sun erkhaufft Per Vier Ducatn.

Item mer ligt neben Iezbemelts meines Ackhers, so ich von Kholleritsch bekhomen, Ain Ackher, den Ich vom Yban Plepelez ertauscht, darumben ich Ime Ainen Ackher geben, so hieuer des oswaldt Zär geweisst.

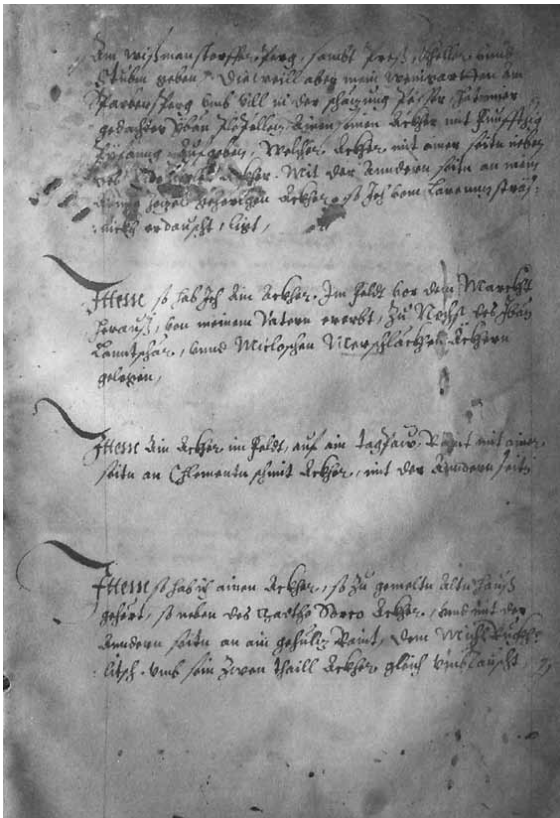
Item so hab ich mit dem Yban Plepellez Tauscht, Ime meinen Weingarten Am SparbersPerg, vmb seinen Weingarten

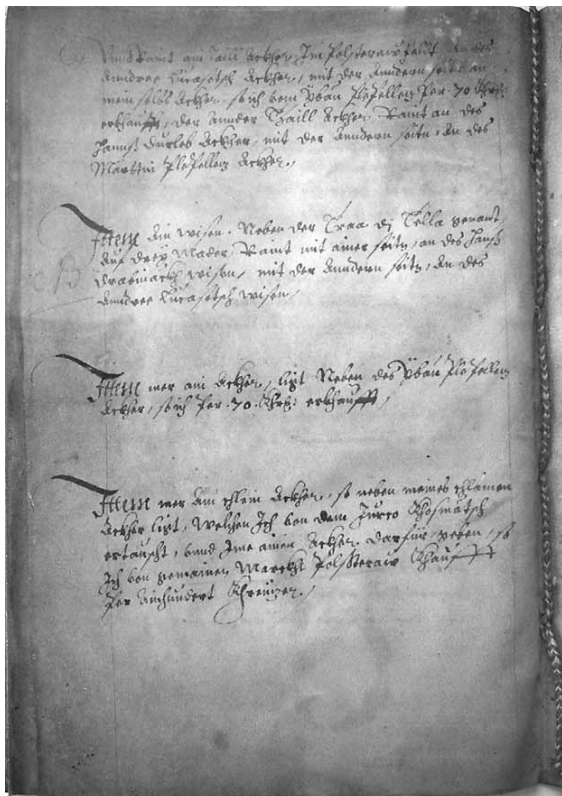
Am WismanstorfferPerg, sambt Pres, Kheller vnnnd Stubm geben. Dieweill aber mein Weingarten Am Sparbersperg vmb vill in der schazung Pesser hat mier gedachter Yban Plepellez, Ainen seinen Ackher mit FunffZig Pyfanng, Aufgeben, Welihet Ackher mit ainer seitn neben Des Vido Ziegler Ackher. Mit der Anndern seitn an mein Arnne Zozel gehörigen Ackher, so hab ich vom Lorenz Sträs: :nickh erdauscht, ligt.

Item so hab Ich Ain Ackher Im Feldt vor dem Marckht heraus, von meinem Vatern ererbt, Zu Nechst des Iban Lanntschar, vnnnd Micloschen Merschlackhen Äckhern gelegen.

Item Ain Ackher im Feldt, auf ain tagpaw, Raint mit ainer seitn an Chlementin schmit Ackher, mit der Anndern seitn.

Item so hab ich ainen Ackher, so Zu gemelten Altn Haus Gehort, so neben des Madthe Sorco Ackher, vnnnd mit der Anndern seitn an ain gehullz Raint, dem Michl Vugkh: :litsch vmb sein Zwen thail Ackher gleich vmbTauscht,

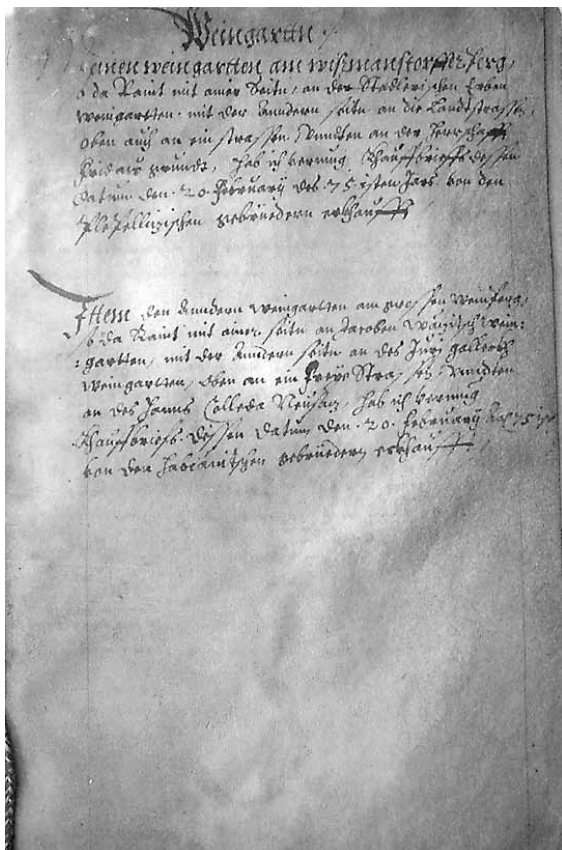
Vnnd Raint ain Taill Acker Im Polsterawfeldt An des Andree Lucasetsch Ackher, mit der Anndern Seitn an mein selbst Ackher. so ich vom Yban PlePellez Per 70 Khr(euzer)

erkhaufft, der Annder Thail Ackher. Raint an des Hanns Durlieb Ackher, mit der Anndern seitn, An des Märttin PlePellez Ackher.

Item Ain Wisen. Neben der Traa di Tella genant Auf drey Mader, Raint mit ainer Seitn, an des Hans Drabinackh Wisen, mit der Anndern seitn, An des Andree Lucassetsch Wisen.

Item mer ain Ackher, ligt Neben des Yban Plepelez Ackher, so ich Per 70 Khr(euzer) erkhaufft.

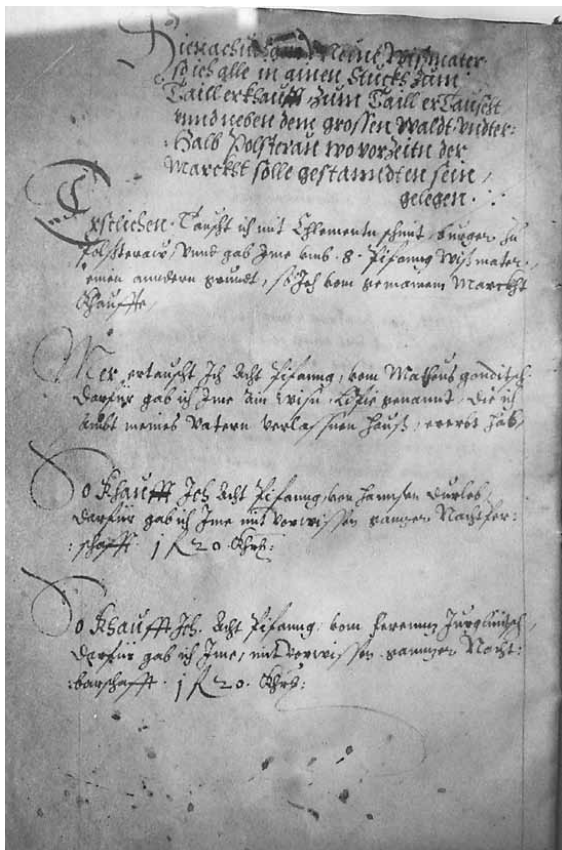
Item mer Ain chlein Ackher, so neben Meines chlainen Ackher ligt, Welchen Ich von dem Jurco Khosmatsch ertauscht, vnnd Ime ainen Ackher dafür geben, so Ich von gemainen Marckht Polsteraw Khaufft Per Ainhundert Khreüzer.

Weingartn

Meinen weingartten am wissmanstorffer Perg, so da Raint mit ainer Seitn, an der Stadlerischen Erben Weingarten, mit der Anndern seitn an die Landtstrassen, oben auch an ein strassen, Vnndten an der Herrschafft Fridaw grundt, hab ich vermug Khauffbrieffs dessen Datum den 20 February des 75 isten Jars von den Plepellizischen gebrüedern erkhaufft.

Item den Anndern Weingartten am grossen WeinPerg, so da raint mit ainer seitn an Jacoben Wazitsch wein: :gartten, mit der Anndern seitn an des Juri Galleckh Weingarten, Oben an ein Freye Strassen, vnndten an des Hanns Colleda Neusaz, hab ich Vermug Khauffbrieffs Dessen Datum den 20 February Ao 75 ist(en) von den Habianitschen gebrüedern erkhaufft.

Hienachvolgen Meine Wismater
 so ich alle in ainen Stuckh zum
 Taill errkhaufft, zum Taill erTauscht
 vnnnd neben dem grossen Waldt vnder:
 :Halb Polsterau wo vor Zeitrn der
 Marckht solle gestanndten sein,
 gelegen.

Erstlichen Tauscht ich mit Chlementen schmit burger Zu
 Polsteraw, vnnnd gab Ime vmb 8 Pifanng Wismater
 einen anndern grundt, so Ich vom gemainen Marckht
 Khauffte.

Mer ertauscht Ich Acht Pifanng, vom Matheus gonditsch.
 Darfür gab ich Ime Ain Wisn Lipie genannt, die ich
 sambt meines Vatern verlassnen Haus, ererbt hab.

So Khaufft Ich Acht Pifanng, von Hannsen Durleb,
 dafür gab ich Ime mit Vorwissen ganzer NachtPer:
 :schafft 1fl 20 Khr(euzer):

So Khaufft Ich Acht Pifanng, vom Ferennz Iurglinitsch,
 Darfür gab ich Ime, mit Vorwissen gannzer Nacht:
 :barschafft 1 fl 20 Khr(euzer):

So Khaufft ich Neun Pifanng vom Marttin Pader.
 Darfür gab ich Ime mit vovissen gannzer Nachtbar:
 :schafft 1 fl 20 Khr(euzer):

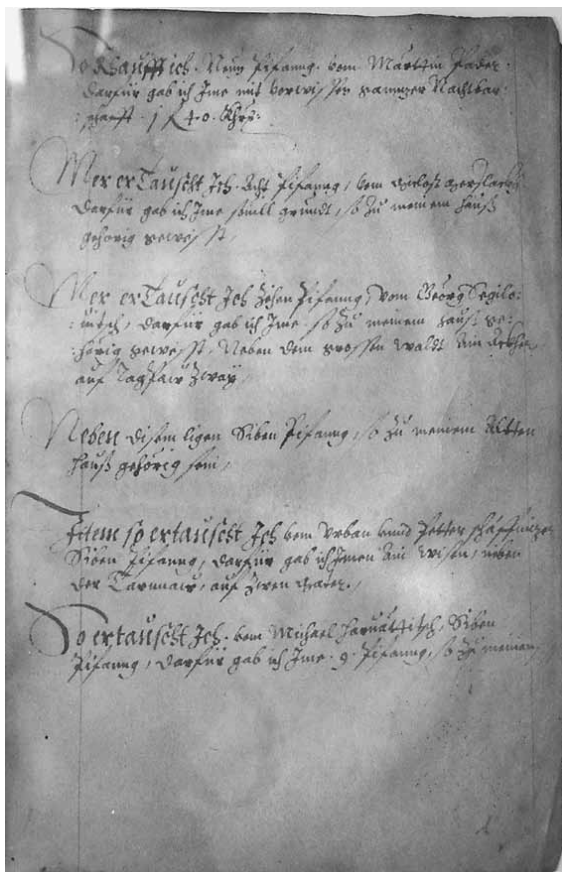
Mer erTauscht Ich Acht Pifanng, vom Miclos Merslackh
 Darfür gab ich Ime souill grundt, so Zu meinem Haus
 gehorig gewesst-

Mer erTauscht Ich Zehen Pifanng, vom Georg Segilo:
 :uitsch, Darfür gab ich Jme, so Zu meinem Haus ge:
 :hörig gewesst Neben dem grossen Wald Ain Ackher
 auf TagPaw Zway.

Neben disem ligen Siben Pifanng, so Zu meinem Altten
 haus gehörig sein.

Item so ertauscht Ich vom Vrban vnnnd Petter schaffnizer
 Siben Pifanng, dafür gab ich Jmen Ain Wisen, neben
 der Tarnnaw, auf Zwen Mater.

So ertauscht Ich vom Michael haruattitsch, Siben
 Pifanng, dafür gab ich Jme 9 Pifanng, so Zu meinen

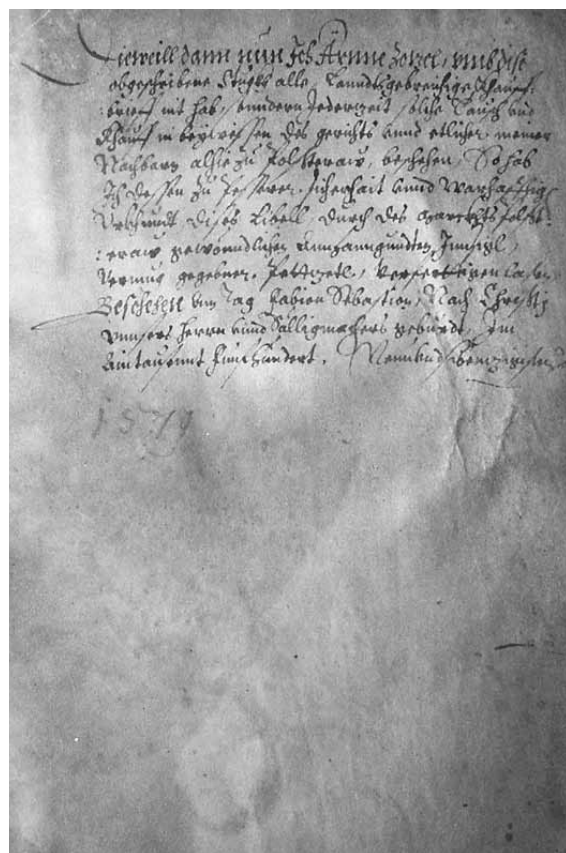
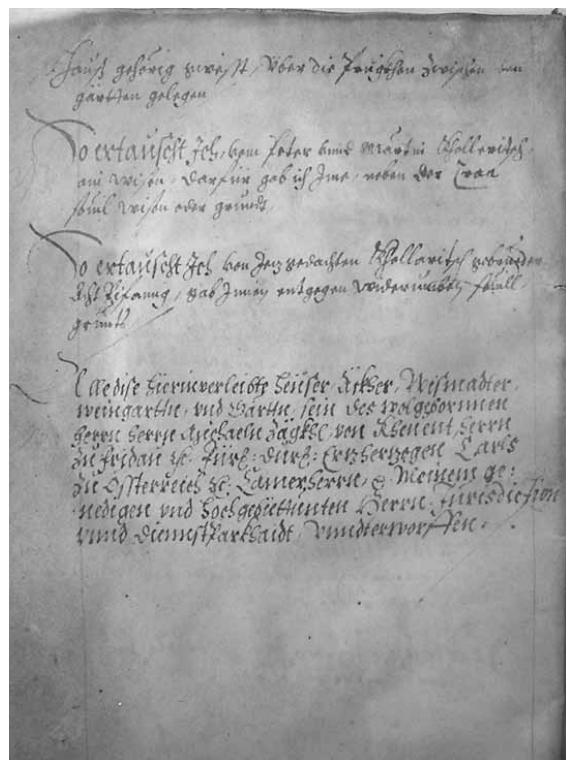
Haus gehörig gewest, vber die Prugkhen Zwischen den garten gelegen.

So ertauscht Ich, vom Peter vnnnd Martin Kholleritsch ain Wisen, Darfür gab ich Jme, neben der Traa souil Wisen oder Grundt.

So ertauscht ich von Jez gedachten Khollaritsch gebrueder Acht Pifanng, gab Innen entgegen Widerumben souill Grunts-

*Alle dise hierinverleibte Heuser, Ackher, Wismader, Weingarttn, vnd Garttn, sein des Wolgebornnen Herrn Herrn Michaeln Zägkhl, von Kheuent, Herrn Zu Fridau (seiner) Für(stlichen): Dur(chlaut): Erzherzogen Carls Zu Osstereich (seiner) Camerherrn, ecetera. Meinem ge:
:nedigen vnd Hochgebiettunten Herrn Jurisdiction vnnnd diennstParkhaid Vnnnderworffen.*

Dieweill dann nun Ich Arne Zozel, vmb dise obgeschribene Stugkh alle, Lanndtsgebreichige Khauff: :brieff nit hab. Sonndern Jederzeit solihe Tausch vnd Khauff in beywissen des Gerichts vnnnd etlicher meiner Nachbarn alhie Zu Polsteraw, beschehen. So hab Ich dessen Zu Pesserer sicherhait vnnnd Warhafftig(en) Vrkhundt dises Libell, durch des Marckhts Polst: :eraw gewonndlichen AnnHanngundten Innsigl, Vermug gegebner. Pettzetl, Verferttigen lasen-Beschehen Am Tag Fabian Sebastian, Nach Christi vnnsers Herrn vnnnd Salligmachters geburd, Im Aintausennt Funfhundert. Neunvndsibenzigisten.

Slovenski prevodi:

1.

Libel Jerneja

Coclja grajskega upravitelja v

Ormožu, njegovih hiš ter posesti,
ki ležijo v Središču ob Dravi.

No: 21

2.

V imenu Boga očeta

in sina in svetega duha. Jaz

Jernej Cocelj trenutno grajski upravitelj v Ormožu in
meščan v Središču ob Dravi izjavljam zase in za vse
moje dediče

ter naslednike, da pri premišljenem pogumu in zdravi
pameti, tudi z vednostjo sodnika ter nekaterih
mojih srediških sosedov xx da v prihodnosti,
ko me bo gospod Bog, kateremu priporočam telo,
dušo, iz te solzne doline

poklical k sebi, med mojimi dediči, sosedi,
sosesko in mejaši ne bi prišlo do sporov,
vse moje hiše, vrtove, posesti, njive,
senožeti tudi vinograde, odkupljenih in
zamenjanih, mej in sosedov, kolikor jih imam ta
čas, sem dal popisati in popisati v
slededem libelu.

xx namreč Jurij Bedo
Jakob Taškar, Jurij Segilovič
Vid Ciglar, Matija Gondič
Andrej Galerih

kakor si sledijo

3.

Prvič sem kupil od pokojnega Ožbalta Coclja
žene Helene dvorno posest v Središču ob Dravi,
skupaj z
vrtom, med Mihaelom Vukličem in Ivanom
Plepelecem
ležečo, za osem dukatov in 80 krajcarjev vrednosti, na
katero
oštata sem postavil novo hišo.

Sledijo posesti k tej hiši

Prav tako njivo v Polju niže Središča ob Dravi veliko
dan
dela, ki meji na eni strani na Krištofa Grozija
njivo, z drugo stranjo na Andreja Šalka njivo.

Prav tako njiva v Polju, velika dan dela meji
z eno stranjo na Mateja Horvata njivo, z
drugo stranjo na Antala Šusterja njivo.

Prav tako travnik Lipa imenovan.

4.

Druga hiša

Staro hišo v Središču ob Dravi sem od Krištofa
Pučeka za osemnajst dukatov 80 krajcarjev
odkupil, meji na eni strani na Petra Gaulčiča
dediče hišo, z drugo stranjo na Ivana Plepeleca
posestvo.

Sledijo posesti k tej hiši

Prvič pri omenjeni hiši je njiva velika dan dela
meji z eno stranjo na Ivana Plepeleca njivo, z
drugo stranjo na njivo, ki sem jo od Jerneja Koleriča
za štiri dukate odkupil.

Prav tako sem od Jerneja Koleriča, malo njivo
pri hiši ležečo zamenjal in njemu za to
drugo njivo dal, ki sem jo od sina pokojnega
Miklavža Župateca
kupil za štiri dukate.

Prav tako leži poleg moje nazadnje omenjene njive,
ki sem jo od
Koleriča dobil, njiva, ki sem jo z Ivanom Plepelecem
zamenjal in mu za to dal njivo, ki jo je prej
Ožbalt Car imel.

Prav tako sem z Ivanom Plepelecem zamenjal svoj
vinograd v Jastrebcih za njegov vinograd

5.

na Vuzmetinskem Vrhu, skupaj s prešo, kletjo in
izbo. Ker pa je moj vinograd v
Jastrebcih več vreden mi je
omenjeni Ivan Plepelec dal še eno izmed njegovih
njiv veliko petdeset
pifangov. Ta njiva meji na eni strani z
Vida Ciglerja njivo. Z drugo stranjo na mojo
Jerneja Coclja njivo, ki sem jo z Lovrencem
Strašnikom
zamenjal.

Prav tako imam v Polju njivo izven trga, od očeta podedovan, zraven Ivana Lančarja in Miklavža Mrzlaka njivama ležečo.

Prav tako njivo v Polju, veliko dan dela, meji na eni strani na Klemena Šmida njivo, na drugi strani (manjka tekst!).

Prav tako imam njivo, ki k stari hiši spada, poleg Mateja Zorka njive in z drugo stranjo meji na gozd, ki sem jo z Mihaelom Vuk: ličem zamenjal za dva dela njegove njive.

6.

in meji del njive v središkem polju na Andreja Lukašiča njivo, z drugo stranjo na mojo njivo, ki sem jo od Ivana Plepeleca za 70 krajcarjev odkupil, drugi del njive meji na Hansa Durlaba njivo, z drugo stranjo na Martina Plepeleca njivo.

Prav tako en travnik poleg Drave imenovan *Tella* velik tri dni košnje, meji na eni strani na Hansa Drobnjaka travnik in z drugo stranjo na Andreja Lukašiča travnik.

Prav tako njivo, ležečo zraven Ivana Plepeleca njive, ki sem jo kupil za 70 krajcarjev.

Prav tako eno majhno njivo, poleg moje majhne njive ležečo, ki sem jo z Jurkom Kosmačem zamenjal in njemu dal za to njivo, ki sem jo od gmajne trga Središče kupil za sto krajcarjev.

7.

Vinogradi
Moj vinograd v Vuzmetincih, ki meji z eno stranjo na Stadlerjeve dediče vinograd, z drugo stranjo na deželno cesto, zgoraj tudi na cesto, spodaj pa na gosposčine Ormož posest, kar sem s kupnim pismom na datum 20 februar leta 1575 od bratov Plepelec odkupil.

Prav tako drugi vinograd na velikem Vinskem Vrhu, ki meji na eni strani na Jakoba Baciča vinograd, z drugo stranjo na Jurija Galeka vinograd, zgoraj in spodaj na prosto cesto, spodaj na Hansa Koledo novi vinograd, kar dokazuje kupno pismom z datumom 20 februar 1575 leta od bratov Habjanič odkupil.

8.

Sledijo moje senožeti, ki sem jih vse v enem kosu deloma kupil, deloma zamenjal in ležijo ki poleg velikega gozda niže Središča, kjer naj bi nekoč stal.
Trg.

Prvič sem zamenjal s Klemenom Šmidom meščanom v Središču in mu dal za 8 *pifangov* senožeti drugo posest, ki sem jo od trga kupil.

Več sem zamenjal osem *pifangov*, od Mateja Gondiča. za to sem mu dal travnik imenovan *Lipje*, ki sem ga podedoval od očeta, skupaj s hišo.

Kupil sem osem *pifangov* od Hansa Durlaba, in mu za to dal, z vednostjo celotne soseske 1 goldinar 20 krajcarjev.

Kupil sem za osem *pifangov* od Ferencu Jurgliniča in mu za to dal z vednostjo celotne soseske 1 goldinar 20 krajcarjev

9.

Kupil sem devet *pifangov* od Martina Paderja in mu za to dal z vednostjo celotne soseske 1 goldinar 20 krajcarjev.

Zamenjal sem osem *pifangov* z Miklavžem Merzlakom in mu za to dal prav toliko posesti, ki je k moji hiši spadala.

Zamenjal sem tudi deset *pifangov* z Jurijem Segilo: Vičem in mu za to dal, nekoč k moji hiši spadajočo, poleg velikega gozda njivo dva dni dela veliko.

Poleg te leži sedem pifangov, k moji stari hiši spadajoči.

Prav tako sem zamenjal z Urbanom Šafnicerjem sedem pifangov in mu za to dal travnik, zraven Trnave dva dni košnje velikega.

Tako sem zamenjal z Mihaelom Hrvatičem, sedem pifangov, dal mu za to 9 pifangov, ki so k moji

10.

hiši spadali, preko mostu med vrtovoma ležeč.

Tako sem zamenjal z bratoma Petrom in Martinom Koleričem travnik in sem njima za to dal, poleg Drave prav toliko travnika ali posesti.

Tako sem zamenjal od nazadnje omenjenih bratov Kolarič osem pifangov, in njima dal v zameno toliko posesti.

Vse te tukaj omenjene hiše, njive, senožeti, vinogradi in vrtovi spadajo pod gospoda gospoda Mihaela Sekelyja pl. von Kevent, gospoda ormoškega njegove knežje visokosti presvetlega nadvojvode Karla Avstrijskega njegovega komornika, ecetera. Mojemu milostljivemu in visoko spoštovanemu gospodu jurisdikcijo in služnosti podvrženo.

11.

Ker jaz Jernej Cocelj za te

vse zgoraj omenjene posesti kupnih pisem, ki so v rabi v deželi nimam, vendar sem te menjalne in kupne pogodbe urejal v prisostvovanju sodišča ter nekaterih mojih sosedov tukaj iz Središča. Tako sem zaradi večje varnosti ter veljave listine tega libela dodal trga Središče uporabni viseči pečat,

ki je bil izdan po prošnji na dan Fabijana Sebastjana, po Kristusovem našega gospoda in svetnika rojstvu v tisoč petsto devetinsedemdesetem.

Ključne besede

Transkripcija, libel, rokopis, trg, Središče ob Dravi, gotica.

Pisni viri

- *Trg Središče*, krajepis in zgodovina, z zemljevidom središke občine, z desetimi slikami v tekstu in 24 tablicami, Zgodovinsko društvo za Sl., Št., Maribor 1910.

Povzetek

Rokopis v obliki libela je pomemben iz različnih aspektov. V njem najdemo naštetih veliko ledinskih imen, ki so v uporabi še danes. Glavno pomembnost pa ima v tem, da se v njem pojavljajo najstarejše omembe tržanov, ki so neposredno mejili na izstavitelja listine Jerneja Cocelja, ki je bil ormoški grajski upravitelj. Pri sami transkripciji se je avtor posluževal opisu tega rokopisa, katerega del je objavil Franc Kovačič v Trg Središče. Vrednost listine potrjuje tudi lepo ohranjeni viseči pečat trga Središče ob Dravi.